

Українські писанки

Асоціативний кущ

Які асоціації у вас зі словом «ПИСАНКА»?

Мальованка

Писанка

Дряпанка

Крашанка

Види
декорування
яєць

Трав'янка

Бісерка

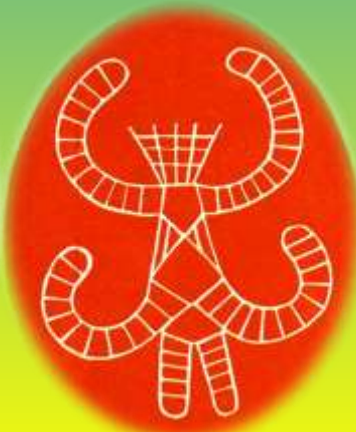
Сувенірна

Крапанка

Зернівка

Звідки з'явився звичай розписувати писанки?

Існує ціла низка легенд і повір'їв. Вони пов'язують традицію розписувати писанку з життям Ісуса Христа та Богородиці. Але писанкарство виникло задовго до прийняття християнства. Воно сягає епохи язичества. Дослідники запевняють, що з'явилася ця традиція під час культу сонця, який прийшов до нас зі Сходу. Археологічні знахідки підтверджують: писанка існувала у побуті наших пращурів, її розпис є одним із весняних обрядів.

За народним повір'ям,
писанки виготовляють до Великодня, а беруться до роботи лише тоді, коли ають гарний настрій, адже в них втілюються сподівання на краще майбутнє. Яйця дарують друзям, рідним, знайомим з побажанням щастя, здоров'я. Їх розписують жінки та дівчата.

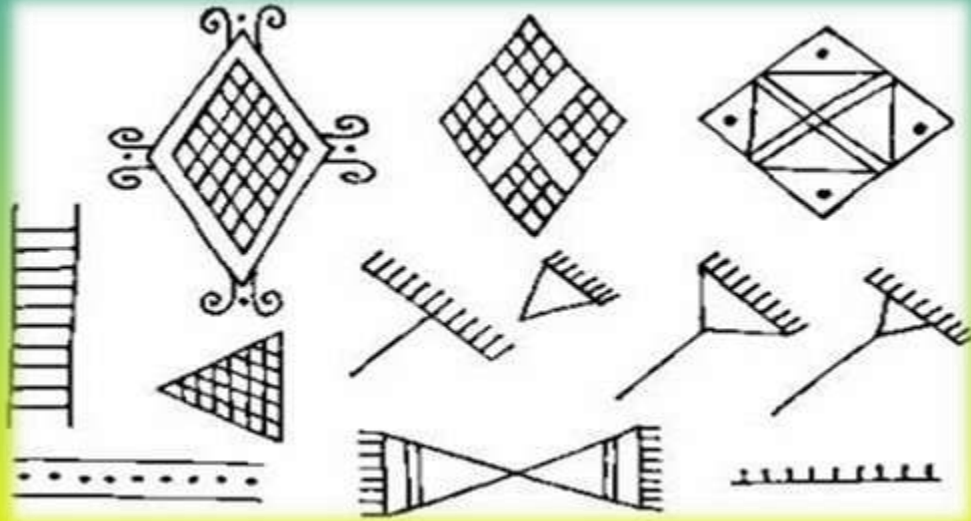
Що означає назва **«писанка»**?

Слово «писанка» походить від слова «писати», тобто прикрашати орнаментом. Яєчко ототожнювало сонце. Воно є оберегом. Люди вірили, що писанка здатна притягувати добрі сили, а лихі відганяти. Шведський вчений-дослідник Арне стверджує, що звичай фарбування писанок виник саме в Україні, а згодом поширився інших країнах світу. Писанка - розписане цілющими знаками яйце. Писанку ніколи не варили, щоб не знищити в ній життєдайну силу. Сире розписане яйце у віруваннях наших предків символізує собою Всесвіт. З яйцем пов'язували всесвітній устрій, якому підлягає все в природі.

Орнаменти українських писанок,

Орнаменти на писанках різноманітні. Залежно від зображе -них знаків-символів писанкові орнаменти можна поділити на такі групи: геометричні, рослинні, зооморфні, антропоморфні тощо.

Геометричний – елементами і деталями такого орнаменту виступають крапки, кружальця, зірочки, ромби, лінії, трикутники, подвійні хрести.

Рослинний –
складається з
рослинних елементів,
декоративно
стилізованих квітів,
листя, гілок тощо.

Зооморфний –
орнамент
містить
стилізовані
зображення
тварин, птахів,
риб, комах.

Антропоморфний – стилізоване зображення силуетів людей.

Значення символів на писанках

Символи, якими оздоблюють писанки, надають яйцеві добродійної сили, яка забезпечує щедрий урожай, добробут, щасливу долю.

У побуті писанка виконує роль оберега.

Колесо - є символом безсмертя і майбутнього небесного існування, образом безмежної Божої любові.

Сонце - як центр і основа небесного простору - є носієм світла і життя. Бог - це світло, і тому сонце є символом Бога.

Хрест - чотириріг, як символ Всесвіту - є знаком чотирьох сторін світу, чотирьох вітрів, чотирьох пір року і чотирьох темпераментів. У християнстві хрест - це святий знак відкупу, яким церква все починає, благословляє і освячує.

Трикутник - символ вогню, безсмертя, а також чоловічої і материнської сили. У християнстві - це символ Пресвятої Трійці

Дерево життя - як космічне дерево - є символом небесного стрижня і скарбницею життя: поєднує в собі подовженість і короткочасність, стійкість і динаміку, силу і слабкість, верх і низ; це символ безперервного відродження природи.

Спіраль- знак вегетативної і органічної плодючості.

Баранячі ріжки - відродження рослинного світу. Символ зерна, яке проростає.

Пташка- символізує людську душу.

Калина - це знак життя, крові, вогню і смерті.

Сігма- знак змії. Охоронець домашнього вогнища.

Безкінечник- нескінченність життя.

Триріг- знак святого числа 3 і трибожества. Число 3 є символом симпатії та порядку і тому є класичним числом культових повторень.

Зірка- У давнину зірку пов'язували з Великою богинею. Зорю зображували по-різному: шести- семи-, восьмипроменева. Шестикутна зірка з'явилася ще на початку неоліту, зображення таких зірок поширені в традиційному різьбленні українців. Восьмикутна зоря - це знак чистоти і символ Діви Марії.

Сварга- знак святого вогню і сонця. У християнстві сварга є символом Божественної Величі. У ранньому християнстві сварга охороняла від злих духів.

Блискавка- небесний вогонь, одночасно караючий і освячуючий; це поява сонячної сили і провісник божественного; до чого вона доторкається, те стає освяченим. В християнстві - це блиск Божої Ласки.

Колосся і зерно- є образним відображенням предків, святою їжею і пристанищем сонячного божества. У християнстві колосся символізує Воскресіння, таїнство Христа і Божого царства. Пізніше колосся стає символом Святої Тайни Євхаристії.

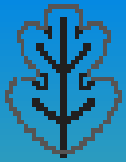
Церква-Вежа - символ святої гори, вершина якої сягає небес. Вона також є знаком прагнення до висот. Церква і дзвіниця в християнстві - це символ прагнення людей до вічності.

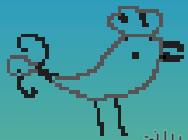
Граблі- символ дощу, верхньої і нижньої води, яка вийшла із неба і землі. В Старому Завіті дощ є прообразом обіцяного Спасителя; в Новому Завіті - символом ласки і благ вісті науки святого Євангелія.

Гілка- як частинка дерева є важливим символом культури. Це образ живучості Божої Ласки, завжди нових проявів добродійності та заклик до нових добрих справ. Освячена лоза оберігає від хвороб та злих сил. Гілка на Трійцю є первістком природи, даром весняного цвітіння та символом безкінечного життя та Божої ласки.

Дубовий листок— є знаком чоловічої сили, мужності та витривалості.

Півень- передвісник дня - провідник божого сонця та сторож, який охороняє добро від впливу зла.

Кінь— символ невтомності руху сонця та нестриманої швидкості плінної води.

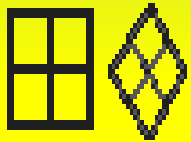
Риба- це символ новохрещених; символізує воду, а також, як і вода, є символом життя та смерті.

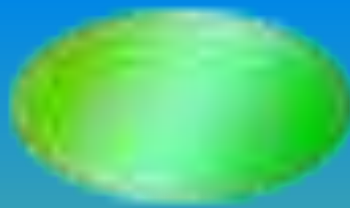
Олень— довге життя і заможність, є промінням сходячого сонця, є хоронителем.

Зигзаг- хвильки - символи води земної і небесної.

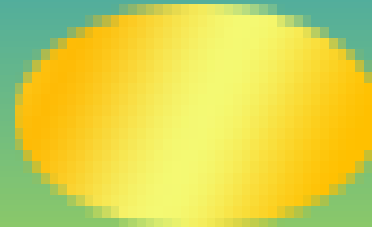
Квадрати та ромби - знаки землі та існуючого на ній всього, що пов'язане з числом 4: 4. 4: 4 періоди життя людини (1 - народжується, 2 - живе, 3 - старіє, 4 - помирає) - народження, юність, старість, смерть; 4 пори року (весна, літо, осінь, зима); 4 стихії - вогонь, вода, повітря, земля; 4 сторони світу (південь, північ, схід, захід); у місяця 4 фази; у дня - ранок, день, вечір, ніч.

Зелений - колір весни, воскресіння природи,
багатства рослинного і тваринного світу.

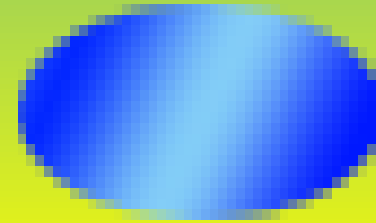
Червоний колір – радість,
любов, життя

Жовтий колір - достигле зерно,
достаток, врожай, сонце.

Чорний - колір ночі, потойбіччя,
всього невідомого і таємного.

Блакитний - небо, повітря,
воду, здоров'я.

Коричневий колір позначав матір-землю

Білий – колір чистоти.

С
И
М
В
О
Л
І
К
А

К
О
Л
Ь
О
Р
І
В

Практична діяльність учнів.

1. Намалюйте ескіз писанки.
2. Презентуйте свою писанку.
3. Поясніть значення символів та кольорів на писанці.

Зворотній зв'язок

1. *Human*

2. *e-mail zhannaandreeva95@ukr.net*

3. *Viber (0984971546)*

Любіть нашу рідну Україну, шануйте її прадавні звичаї, вивчайте народні традиції. Нехай Господь посилає нашій прекрасній землі мир і спокій.

*Ти, Україно, найгарніша в
світі,
Тобою дихаю, тобою я
живу.
І поки серце в грудях моїх
б'ється,
Молитимусь за доленьку
твою!*

Христос Воскресе